

SiS I KORTHET 2021

En samling statistiska uppgifter om SiS

INNEHÅLL

Tabell- och diagramförteckning.....	2
SiS uppdrag.....	3
Innehållet i rapporten.....	4
Ungdomsvård.....	5
Platser på särskilda ungdomshem.....	5
Intagningar på särskilda ungdomshem.....	5
Utskrivningar från särskilda ungdomshem.....	7
Avvikningar från särskilda ungdomshem.....	8
Särskilda befogenheter på särskilda ungdomshem.....	9
Sluten ungdomsvård.....	10
Platser och intagningar.....	10
Frigivningar.....	11
Avvikningar från sluten ungdomsvård.....	11
Särskilda befogenheter inom sluten ungdomsvård.....	12
Missbruksvård.....	13
Platser på LVM-hem.....	13
Intagningar på LVM-hem.....	13
Utskrivningar från LVM-hem.....	15
Avvikningar från vård enligt LVM samt vårdavbrott.....	17
Särskilda befogenheter på LVM-hem.....	18
Begrepp.....	19
Aktuella lagar och paragrafer – utdrag.....	20

TABELL- OCH DIAGRAMFÖRTECKNING

UNGDOMSVÅRD	5	Avvikningar från slutet ungdomsvård	11
Platser på särskilda ungdomshem		Tabell 21. Antal påbörjade avvikningar och per 365 vårddygn efter år.....	11
Tabell 1. Antal och andel (procent) fastställda platser efter typ av plats, kön och år.....	5		
Intagningar på särskilda ungdomshem	5	Särskilda befogenheter inom slutet ungdomsvård	12
Tabell 2. Antal intagningar samt antal individer som togs in enligt LVU och SoL efter kön och år.....	5	Tabell 22. Antal beslut om särskilda befogenheter; LSU efter år.....	12
Tabell 3. Andel (procent) intagningar enligt LVU och SoL efter lagstöd, år och kön.....	5	Tabell 23. Avskiljningar LSU efter år.....	12
Tabell 4. Antal intagningar enligt LVU och SoL efter ålder; år och kön.....	6	MISSBRUKSVÅRD	13
Tabell 5. Andel (procent) intagningar enligt LVU och SoL efter ålder; år och kön.....	6	Platser på LVM-hem	13
Tabell 6. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning enligt LVU och SoL efter år och kön.....	6	Tabell 24. Antal och andel (procent) fastställda platser efter typ av plats, kön och år.....	13
Tabell 7. Andel (procent) intagningar enligt LVU och SoL efter orsak till vård, år och kön.....	6	Intagningar på LVM-hem	13
Utskrivningar från särskilda ungdomshem	7	Tabell 25. Antal intagningar och individer som togs in efter kön och år.....	13
Tabell 8. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vårddygn enligt LVU och SoL efter år och kön.....	7	Tabell 26. Antal och andel (procent) intagningar efter lagrum för placering och år.....	13
Tabell 9. Antal och andel (procent) utskrivningar enligt LVU och SoL efter vårdtid och år.....	7	Tabell 27. Antal intagningar enligt LVM och SoL efter ålder, år och kön.....	14
Tabell 10. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVU efter vilket boende ungdomarna skrevs ut till och år.....	7	Tabell 28. Andel (procent) intagningar enligt LVM och SoL efter ålder, år och kön.....	14
Tabell 11. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVU efter vilken vård ungdomarna skrevs ut till och år.....	7	Tabell 29. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning (LVM och SoL) efter år och kön.....	14
Avvikningar från särskilda ungdomshem	8	Tabell 30. Andel (procent) intagningar enligt LVM efter missbruksmedel, år och kön.....	14
Tabell 12. Antal påbörjade avvikningar från vård och per 365 vårddygn enligt LVU efter år och kön.....	8	Utskrivningar från LVM-hem	15
Tabell 13. Antal avvikningar efter avvikningarnas längd och år.....	8	Tabell 31. Antal och andel (procent) utskrivningar efter lagrum vid utskrivningstillfället och år.....	15
Särskilda befogenheter på särskilda ungdomshem	9	Tabell 32. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vårddygn enligt LVM och SoL efter år och kön.....	15
Tabell 14. Antal beslut om särskilda befogenheter; LVU efter år och kön.....	9	Tabell 33. Utskrivningar 4 § LVM samt andel vårdade enligt 27 § LVM.....	15
Tabell 15. Avskiljningar LVU efter år och kön.....	9	Tabell 34. Antal och andel (procent) utskrivningar enligt LVM och SoL efter vårdtid och år.....	15
SLUTEN UNGDOMSVÅRD	10	Tabell 35. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVM efter vilket boende klienterna skrevs ut till.....	16
Platser och intagningar	10	Tabell 36. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVM efter vilken vård klienterna skrevs ut till.....	16
Tabell 16. Antal fastställda platser; samt intagningar LSU efter år.....	10	Avvikningar från vård enligt LVM samt vårdavbrott	17
Tabell 17. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning LSU efter år.....	10	Tabell 37. Antal påbörjade avvikningar från vård och per 365 vårddygn enligt LVM efter år och kön.....	17
Tabell 18. Medel-, minimi- och maximi strafftider för intagna för vård enligt LSU efter år.....	10	Tabell 38. Antal avvikningar efter avvikningarnas längd.....	17
Frigivningar	11	Tabell 39. Antal vårdavbrott efter vilken vård som avbröts.....	17
Tabell 19. Medel-, minimi- och maximi strafftider vid frigivning från vård enligt LSU efter år.....	11	Särskilda befogenheter på LVM-hem	18
Tabell 20. Andel (procent) frigivningar efter vad ungdomarna frigavs till efter år.....	11	Tabell 40. Antal beslut om särskilda befogenheter; LVM.....	18
		Tabell 41. Avskiljningar LVM.....	18

SIS UPPDRAG

SiS är en förvaltningsmyndighet och verkar på uppdrag av regeringen. Finansieringen av SiS sker delvis med statliga medel och delvis genom dygnsavgifter från landets kommuner.

SiS verksamhet är indelad i ungdomsvård och missbruksvård. Inom ungdomsvården vårdas ungdomar med psykosocial problematik och ungdomar dömda till sluten ungdomsvård. Inom missbruksvården vårdas vuxna med missbruk. SiS verksamhet bedrivs i nära samarbete med socialtjänsten och all tvångsvård beslutas i domstol.

UNGDOMSVÅRD

Ungdomar kan vårdas utan samtycke av den unge eller dess vårdnadshavare efter beslut i domstol.

SiS vård ges oftast för att den unge riskerar att skadas av sitt missbruk, sin brottsliga verksamhet eller på annat sätt betar sig socialt nedbrytande. Sådan vård får ges innan den unge har fyllt 21 år. Om den unge är under 18 år kan SiS också ge vård om det till exempel finns förhållanden i hemmet som riskerar att skada den unges hälsa eller utveckling

SLUTEN UNGDOMSVÅRD

Ungdomar mellan 15 och 18 år som har begått brott kan dömas till sluten ungdomsvård i stället för fängelse. Påföljden är tidsbestämd – lägst 14 dagar och högst fyra år – och verkställs vid SiS ungdomshem.

MISSBRUKSVÅRD

Tvångsvård enligt LVM kan beslutas om någon är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk och vårdbehovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Dessutom måste missbrukaren utsätta sin hälsa för allvarlig fara, riskera att förstöra sitt liv, eller befaras komma att skada sig själv eller någon närstående. Syftet med tvångsvården är att motivera den intagne till frivillig vård. Så snart det är möjligt ska vården ske utanför LVM-hemmet. Tvångsvården får pågå i högst sex månader.

INNEHÅLLET I RAPPORTEN

SIS I KORTHET 2021

Rapporten visar grundläggande statistik om SiS verksamhet. Tanken är att rapporten övergripande ska ge en bild av verksamheten på SiS i ett tre-årsperspektiv. I denna rapport redovisas statistik för 2021, 2020 och 2019.

KÄLLA

Uppgifterna i rapporten är i de flesta fall hämtade ur KIA (SiS klient- och institutionsadministrativa system) och KAJ (SiS klientadministrativa journalsystem). I mars 2021 togs KAJ i drift och ersätter KIA för ungdomsvården och missbruksvården, för den slutna ungdomsvården används fortfarande KIA. I KIA och KAJ registreras alla beslut som rör den vårdade, men även journalen och behandlingsplanen.

Uppgifterna har tagits fram i januari 2021, de kan skilja sig från statistik framtagen vid andra tidpunkter eftersom det är möjligt att både ändra registreringar och att dröja med att göra registreringen i KIA och KAJ.

Siffrorna i rapporten kan vara avrundade vilket gör att totalsummorna inte alltid stämmer med delsummorna.

Siffrorna i rapporten är röjandegranskade dvs alla värden som är mindre än fem (5) har undertryckts för att hindra identifiering av individer via annan källa. I tabellerna används tre punkter(...) för att visa att ett värde undertryckts.

BEGREPP

De begrepp som används i rapporten förklaras närmare i avsnitten *Begrepp samt Lagar och paragrafer*.

UNGDOMSVÅRD

PLATSER PÅ SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

SiS hade den första januari 2021 en beslutad kapacitet¹ inom ungdomsvården om 21 institutioner och 670 platser, exklusive LSU-platser.

Tabell 1. Antal och andel (procent) fastställda platser efter typ av plats, kön och år

Typ av platser	Fastställda platser					
	2021		2020		2019	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Låsbara	591	88	603	89	663	91
Öppna	79	12	72	11	68	9
Flickor	246	37	232	34	202	28
Pojkar	414	62	431	64	516	71
Flickor/pojkar	10	1	12	2	13	2
Totalt	670	100	675	100	731	100

¹⁾ Enligt Verksamhetsplan 2021.

INTAGNINGAR PÅ SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Tabell 2. Antal intagningar samt antal individer som togs in enligt LVU och SoL efter kön och år

Kön	Antal intagningar			Antal individer som togs in		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Flickor	408	486	425	346	405	361
Pojkar	735	818	815	626	708	718
Totalt	1 143	1 304	1 240	971	1 113	1 079

Tabell 3. Andel (procent) intagningar enligt LVU och SoL efter lagstöd², år och kön

Lagstöd	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
LVU	100	99	99	100	100	100	100	100	100
Därav									
- 2 §	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- 2, 3 §§	16	7	10	13	6	8	13	4	7
- 3 §	34	38	36	38	42	40	42	48	46
- 6 §	50	54	53	49	52	51	45	48	47
4 kap. 1 § SoL	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Se avsnittet *Lagar och paragrafer*.

Tabell 4. Antal intagningar enligt LVU och SoL efter ålder, år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
-15 år	161	179	340	207	197	404	178	195	373
16-17 år	158	384	542	191	434	625	184	426	610
18- år	89	172	261	88	187	275	63	194	257
Totalt	408	735	1 143	486	818	1 304	425	815	1 240

Tabell 5. Andel (procent) intagningar enligt LVU och SoL efter ålder, år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
-15 år	39	24	30	43	24	31	42	24	30
16-17 år	39	52	47	39	53	48	43	52	49
18- år	22	24	23	18	23	21	15	24	21
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 6. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning enligt LVU och SoL efter år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Medelålder	16,0	16,4	16,3	15,8	16,5	16,2	15,8	16,5	16,3
Minimiålder	11,0	8,0	8,0	12,0	10,0	10,0	11,0	9,0	9,0
Maximiålder	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0

Tabell 7. Andel (procent) intagningar enligt LVU och SoL efter orsak³ till vård⁴, år och kön

Orsak till vård	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Annat socialt nedbrytande beteende	29	9	16	-	-	-	-	-	-
Kriminalitet	2	12	8	4	17	12	5	20	14
Kriminalitet o Annat socialt nedbrytande beteende	2	8	6	-	-	-	-	-	-
Kriminalitet o Missbruk	2	17	12	9	33	24	10	38	29
Kriminalitet o Övriga plac. orsaker	0	1	1	8	11	10	8	6	7
Kriminalitet, Missbruk o Annat socialt nedbrytande beteende	8	22	17	-	-	-	-	-	-
Kriminalitet, Missbruk o Övriga plac. orsaker	2	2	2	16	14	14	11	7	8
Missbruk	10	7	8	22	15	18	28	20	23
Missbruk o Annat socialt nedbrytande beteende	28	8	15	-	-	-	-	-	-
Missbruk o Övriga plac. orsaker	3	1	1	22	6	12	20	5	10
Övriga plac. orsaker	2	0	1	19	4	10	19	4	9
Orsak är inte registrerad	12	13	13	0	0	0	0	0	0
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

³⁾ Orsak anges av socialtjänsten i ansökan om plats för en ungdom på ett särskilt ungdomshem.

⁴⁾ Orsaken Annat socialt nedbrytande beteende är ny sedan införandet av KAJ, ingen jämförelse data finns i KIA.

UTSKRIVNINGAR FRÅN SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Tabell 8. Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vårddygn⁵ enligt LVU och SoL efter år och kön

	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Antal utskrivningar	449	766	1 215	439	844	1 283	411	853	1 264
Genomsnittligt antal vårddygn	106	96	100	141	152	148	135	177	163

⁵ Se kapitlet *Begrepp avsnittet Vårddygn*.

Tabell 9. Antal och andel (procent) utskrivningar enligt LVU och SoL efter vårdtid och år

Vårdtider	2021		2020		2019	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-3 månader	701	57	570	44	526	41
3-6 månader	352	29	293	23	300	24
6-12 månader	141	12	338	26	313	25
12-24 månader	22	2	76	6	115	9
24- månader	0	0	6	1	10	1
Totalt	1 215	100	1 283	100	1 264	100

Tabell 10. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVU efter vilket boende ungdomarna skrevs ut till och år⁶

Vilket boende ungdomarna skrevs ut till	2021		
	Flickor	Pojkar	Samtliga
Boende hos släkting/vänner	1	1	1
Eget boende	2	0	1
Föräldrahemmet	17	25	22
HVB- eller familjehem	74	61	65
Inackorderingshem/träningslägenhet/stödboende	3	2	3
Annat	3	11	8
Totalt	100	100	100
Antal utskrivningar	251	489	740

⁶ Uppgifter endast från KAJ

Tabell 11. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVU efter vilken vård ungdomarna skrevs ut till och år⁷

Vilken vård ungdomarna skrevs ut till	2021		
	Flickor	Pojkar	Samtliga
Insatser LSS	1	2	2
Vårdinsats i öppen form	80	75	76
Annat	19	23	22
Totalt	100	100	100
Antal utskrivningar	251	489	740

⁷ Uppgifter endast från KAJ

AVVIKNINGAR FRÅN SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Nedan redovisas avvikningar som påbörjats för respektive år och som skett från vård enligt LVU.

Tabell 12. Antal påbörjade avvikningar från vård och per 365 vårddygn enligt LVU efter år och kön

Påbörjade avvikningar	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Antal	174	185	359	183	253	436	173	319	492
Antal per 365 vårddygn	0,96	0,60	0,73	0,97	0,75	0,83	1,10	0,86	0,93

Tabell 13. Antal avvikningar efter avvikningarnas längd och år

Avvikningens längd	2021	2020	2019
Åter samma dag	110	104	99
1-3 dygn	91	110	121
4-7 dygn	30	48	50
8-14 dygn	33	50	75
15 dygn eller fler	95	124	147
Totalt	359	436	492

SÄRSKILDA BEFOGENHETER PÅ SÄRSKILDA UNGDOMSHEM

Tabell 14. Antal beslut om särskilda befogenheter, LVU efter år och kön

Särskild befogenhet	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Avskiljning	729	402	1 131	982	546	1 528	610	514	1 124
Besök	35	60	95	34	19	53	27	12	39
Elektroniska kommunikationstjänster	503	710	1 213	653	1 178	1 831	474	770	1 244
Förstöra eller försälja omhändertagen egendom	29	33	62	40	39	79	28	45	73
Kontroll av försändelse	467	828	1 295	462	944	1 406	196	470	666
Kroppsvisitation	4 090	7 318	11 408	3 994	8 089	12 083	2 930	9 517	12 447
Omhändertagande av egendom	575	1 008	1 583	790	1 466	2 256	636	1 561	2 197
Provtagning ⁸⁾	1 127	2 284	3 411	1 040	2 329	3 369	1 001	3 211	4 212
Rumsvisitation	974	1 596	2 570	1 257	1 985	3 242	917	2 056	2 973
Vård i enskildhet	522	614	1 136	642	809	1 451	452	649	1 101
Vård på låsbar enhet	565	1 011	1 576	778	1 428	2 206	732	1 519	2 251
Ytlig kroppsbesiktning	801	1 020	1 821	2 025	4 719	6 744	1 629	4 845	6 474

⁸⁾ Av blod, urin, utandning, saliv och svett

Tabell 15. Avskiljningar LVU efter år och kön

Särskild befogenhet	2021			2020			2019		
	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga	Flickor	Pojkar	Samtliga
Antal vårdade personer	499	903	1 402	524	979	1 503	476	1 032	1 508
Antal personer som avskildes	136	134	270	174	179	353	151	168	319
Antal avskiljningar	729	402	1 131	982	546	1 528	610	514	1 124
Antal avskiljningar per 365 vård dygn	4,03	1,30	2,30	5,21	1,62	2,91	3,88	1,39	2,13
Genomsnittlig tid i avskiljning	0t 26m	0t 37m	0t 30m	0t 29m	0t 39 m	0t 33m	0t 33m	0t 38m	0t 36m

SLUTEN UNGDOMSVÅRD

Den första januari år 2021 hade sex (6) institutioner en beslutad kapacitet om tillsammans 69 platser vid avdelningar avsedda för ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård.

PLATSER OCH INTAGNINGAR

Tabell 16. Antal fastställda platser, samt intagningar LSU efter år

Fastställda platser/Intagningar	2021	2020	2019
Antal platser	69	68	58
Enskilda individer som togs in	64	61	73
Antal intagningar	64	61	73

Tabell 17. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning LSU efter år

Ålder	2021	2020	2019
Medelålder	17,3	17,2	17,2
Minimiålder	15,0	15,0	16,0
Maximiålder	21,0	19,0	19,0

Tabell 18. Medel-, minimi- och maximi strafftider för intagna för vård enligt LSU efter år

Dagar	2021	2020	2019
Medeltid	456	357	366
Minimitid	60	90	30
Maximitid	1 460	1 460	1 460

FRIGIVNINGAR

Under året frigavs 55 ungdomar efter verkställd sluten ungdomsvård, år 2020 frigavs 67 ungdomar och år 2019 frigavs 59 ungdomar.

Tabell 19. Medel-, minimi- och maximi strafftider vid frigivning från vård enligt LSU efter år

Dagar	2021	2020	2019
Medeltid	395	379	311
Minimitid	60	90	30
Maximitid	1 460	1 460	1 460

Tabell 20. Andel (procent) frigivningar efter vad ungdomarna frigavs till efter år

Vad ungdomarna frigavs till	2021	2020	2019
Föräldrahemmet	49	55	46
Fortsatt vård inom SIS	16	...	12
Boende hos släkting/vänner
HVB- eller familjehem	...	12	...
Eget boende	...	7	...
Annat	7	18	31
Totalt	100	100	100

AVVIKNINGAR FRÅN SLUTEN UNGDOMSVÅRD

Nedan redovisas avvikningar som påbörjats för respektive år.

Tabell 21. Antal påbörjade avvikningar och per 365 vård dygn efter år

Påbörjade avvikningar	2021	2020	2019
Antal	6	26	11
Antal per 365 vård dygn	0,12	0,47	0,22

SÄRSKILDA BEFOGENHETER INOM SLUTEN UNGDOMSVÅRD

Tabell 22. Antal beslut om särskilda befogenheter, LSU efter år

Särskild befogenhet	2021	2020	2019
Avskiljning	...	41	28
Elektroniska kommunikationstjänster	496	338	146
Förstöra eller försälja omhändertagen egendom	13
Kontroll av försändelse	494	277	106
Kroppsvisitation	1 024	1 120	998
Omhändertagande av egendom	151	169	151
Provtagning ⁹	151	245	225
Rumsvisitation	593	654	348
Besök	70	111	62
Vård i enskildhet	53	43	22
Ytlig kroppsbesiktning	735	853	909

⁹Av blod, urin, utandning, saliv och svett

Tabell 23. Avskiljningar LSU efter år

	2021	2020	2019
Antal vårdade personer	115	119	117
Antal personer som avskildes	...	15	12
Antal avskiljningar	...	41	28
Antal avskiljningar per 365 vård dygn	...	0,74	0,56

MISSBRUKSVÅRD

PLATSER PÅ LVM-HEM

SiS hade 359 beslutade platser¹⁰ på 11 LVM-hem, den första januari år 2021.

Tabell 24. Antal och andel (procent) fastställda platser efter typ av plats, kön och år

Typ av platser	Fastställda platser					
	2021		2020		2019	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Låsbara	232	65	247	66	257	66
Öppna	127	35	127	34	134	34
Kvinnor	138	38	126	34	122	31
Män	221	62	248	66	269	69
Totalt	359	100	374	100	391	100

¹⁰⁾ Enligt Verksamhetsplan 2021.

INTAGNINGAR PÅ LVM-HEM

Tabell 25. Antal intagningar och individer som togs in efter kön och år

Kön	Antal intagningar			Antal individer som togs in		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Kvinnor	335	324	313	518	311	297
Män	545	623	691	318	578	630
Totalt	880	947	1 004	836	889	927

Tabell 26. Antal och andel (procent) intagningar efter lagrum¹¹ för placering och år

Lagrum för placering	2021		2020		2019	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
LVM	865	98	934	99	972	97
Därav						
– 4 § LVM	253	29	222	24	250	25
– 13 § LVM	612	69	712	75	722	72
4 kap. 1 § SoL	15	2	13	1	32	3
Totalt	880	100	947	100	1 004	100

¹¹⁾ Se avsnittet *Lagar och paragrafer*.

Andelen omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM utgjorde 69 procent av samtliga intagningar enligt LVM under år 2021. Under år 2020 uppgick andelen omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM till 75 procent och under år 2019 till 72 procent.

Tabell 27. Antal intagningar enligt LVM och SoL efter ålder, år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
-24 år	79	77	156	80	117	197	60	112	172
25-29 år	71	109	180	69	97	166	64	128	192
30-39 år	77	127	204	93	162	255	87	155	242
40-49 år	39	82	121	34	79	113	44	82	126
50-59 år	42	83	125	26	94	120	43	120	163
60- år	27	67	94	22	74	96	15	94	109
Totalt	335	545	880	324	623	947	313	691	1 004

Tabell 28. Andel (procent) intagningar enligt LVM och SoL efter ålder, år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
-24 år	24	14	18	25	19	21	19	16	17
25-29 år	21	20	20	21	16	18	20	19	19
30-39 år	23	23	23	29	26	27	28	22	24
40-49 år	12	15	14	10	13	12	14	12	13
50-59 år	13	15	14	8	15	13	14	17	16
60- år	8	12	11	7	12	10	5	14	11
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 29. Medel-, minimi- och maximiålder vid intagning (LVM och SoL) efter år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Medelålder	35,4	38,7	37,5	34,1	38,8	37,1	35,9	39,7	38,5
Minimiålder	19,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	19,0	18,0	18,0
Maximiålder	82,0	82,0	82,0	80,0	79,0	80,0	72,0	76,0	76,0

Tabell 30. Andel (procent) intagningar enligt LVM efter missbruksmedel¹², år och kön

Missbruksmedel	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Alkohol	41	46	44	19	25	23	21	26	24
Narkotika	36	33	34	31	29	30	27	33	31
Både alkohol och narkotika	0	0	0	4	4	4	7	6	7
Ej registrerat	23	21	22	46	42	43	45	35	38
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹²⁾ Enligt vad socialtjänsten anger i ansökan om plats vid SiS.

UTSKRIVNINGAR FRÅN LVM-HEM

Tabell 31. Antal och andel (procent) utskrivningar efter lagrum¹³ vid utskrivningstillfället och år

Lagrum vid utskrivning	2021		2020		2019	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
LVM	904	98	995	99	1 043	97
Varav						
– 4 § LVM	809	88	829	82	868	81
– 13 § LVM	95	10	166	17	175	16
4 kap. 1 § SoL	15	2	13	1	31	3
Totalt	919	100	1 008	100	1 074	100

¹³ Se avsnittet *Lagar och lagrum*.**Tabell 32.** Antal utskrivningar och genomsnittligt antal vård dygn¹⁴ enligt LVM och SoL efter år och kön

Ålder	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Antal utskrivningar	352	567	919	317	691	1 008	355	719	1 074
Genomsnittligt antal vård dygn	119	112	114	150	149	150	147	146	147

¹³ Se kapitlet *Begrepp*, avsnittet *Vård dygn*.**Tabell 33.** Utskrivningar 4 § LVM samt andel vårdade enligt 27 § LVM

Vårdform	2021	2020	2019
Utskrivningar där klienten vårdats enligt 4 § LVM	809	829	868
Därav också vårdade enligt 27 § LVM	648	652	676
Andel som vårdats enligt 27 § LVM	80%	79%	78%

Tabell 34. Antal och andel (procent) utskrivningar enligt LVM och SoL efter vårdtid och år

Vårdtider	2021		2020		2019	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-13 dygn	137	15	159	15	186	15
13-89 dygn	209	23	37	4	34	3
89-179 dygn	257	28	25	2	46	4
179- dygn	316	34	787	79	808	78
Totalt	919	100	1 008	100	1 074	100

Tabell 35. Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVM efter vilket boende klienterna skrevs ut till¹⁵

Vilket boende klienterna skrevs ut till	2021		
	Kvinnor	Män	Samtliga
Boende hos släkting/vänner	7	3	4
Eget boende	32	33	33
Föräldrahemmet	8	3	5
HVB- eller familjehem	27	41	35
Inackorderingshem/stödboende	14	12	13
Annat	12	8	10
Totalt	100	100	100
Antal utskrivningar	175	266	441

¹⁵⁾ Uppgifter endast från KAJ**Tabell 36.** Andel (procent) utskrivningar från vård enligt LVM efter vilken vård klienterna skrevs ut till¹⁶

Vilken vård klienterna skrevs ut till	2021		
	Kvinnor	Män	Samtliga
Vårdinsats i öppen form	52	49	51
Annat	48	51	49
Totalt	100	100	100
Antal utskrivningar	175	266	441

¹⁶⁾ Uppgifter endast från KAJ

AVVIKNINGAR FRÅN VÅRD ENLIGT LVM SAMT VÅRDAVBROTT

Nedan redovisas avvikningar och vårdavbrott¹⁷ för respektive år.

Tabell 37. Antal påbörjade avvikningar från vård och per 365 vårddygn enligt LVM efter år och kön

Påbörjade avvikningar	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Antal	82	99	181	68	172	240	55	210	265
Antal per 365 vårddygn	0,54	0,41	0,46	0,49	0,64	0,59	0,40	0,73	0,62

¹⁷⁾ Se kapitlet *Begrepp* avsnittet *Avvikning och vårdavbrott*.

Tabell 38. Antal avvikningar efter avvikningarnas längd

Avvikningsdygn	Antal avvikningar per år		
	2021	2020	2019
Åter samma dag	44	57	40
1-3 dygn	61	78	95
4-7 dygn	28	38	55
8-14 dygn	13	26	25
15 dygn eller fler	35	41	50
Totalt	181	240	265

Tabell 39. Antal vårdavbrott efter vilken vård som avbröts

Vårdavbrott från	Antal vårdavbrott per år		
	2021	2020	2019
Vård enligt 27 § LVM	266	347	280
Vård inledd på sjukhus ¹⁸	13	129	94
Totalt	279	476	374

¹⁸⁾ Måttet har utgått vid införandet av KAJ, innehåller endast data från KIA

SÄRSKILDA BEFOGENHETER PÅ LVM-HEM

Tabell 40. Antal beslut om särskilda befogenheter, LVM

Särskild befogenhet	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Avskiljning	217	66	283	276	77	353	251	87	338
Besök	13	47	23	70	39	30	69
Elektroniska kommunikationstjänster	73	810	883	54	1 553	1 607	79	1 910	1 989
Förstöra eller försälja omhändertagen egendom	58	85	143	86	97	183	97	116	213
Kontroll av försändelse	1 202	1 279	2 481	963	1 354	2 317	527	1 097	1 624
Kroppsvisitation	1 004	1 934	2 938	757	2 174	2 931	1 069	3 322	4 391
Omhändertagande av egendom	736	1 156	1 892	769	1 284	2 053	621	1 381	2 002
Provtagning ¹⁹⁾	631	602	1 233	813	804	1 617	781	946	1 727
Rumsvisitation	158	592	750	187	468	655	226	652	878
Vård i enskildhet	343	414	757	307	561	868	129	505	634
Vård på låsbar enhet	609	821	1 430	571	1 111	1 682	576	1 213	1 789
Ytlig kroppsbesiktning	211	347	558	718	1 357	2 075	711	1 563	2 274

¹⁹⁾ Av blod, urin, utandning, saliv och svett

Tabell 41. Avskiljningar LVM

	2021			2020			2019		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Antal vårdade personer	448	719	1 167	442	877	1 319	454	940	1 394
Antal personer som avskildes	30	43	73	24	48	72	18	58	76
Antal avskiljningar	216	66	282	276	77	353	251	87	338
Antal avskiljningar per 365 vårddygn	1,43	0,28	0,73	2,00	0,29	0,87	1,82	0,30	0,79
Genomsnittlig tid i avskiljning	0t 35m	3t 34m	1t 17m	0t 43m	3t 23m	1t 18m	0t 41m	3t 50m	1t 30m

BEGREPP

PLACERING OCH INTAGNING

Socialtjänsten kan ansöka om plats hos SiS för vård med stöd av LVM, LVU eller SoL. SiS bokar då en plats på ett LVM-hem eller ett särskilt ungdomshem genom en sk. placering. Tiden mellan att ansökan kommer in och att placering sker kallas väntetid.

Vården påbörjas vid intagning vilket i regel är när personen kommer till institutionen. I rapporten redovisas antalet intagningar för vuxna vårdade enligt LVM eller SoL samt för ungdomar vårdade enligt LVU eller SoL.

En dom till sluten ungdomsvård ska verkställas när den vunnit laga kraft. Verkställigheten av sluten ungdomsvård inleds genom att den dömda tas in på en låsbar enhet på särskilt ungdomshem. I rapporten redovisas antalet intagningar enligt LSU.

INDIVIDER/BESLUT

En individ kan vara föremål för flera beslut om vård under ett år. Individens vård kan också förändras under pågående vård, tex från LVU till SoL. I sådana fall fattas nya beslut om placering/intagning. I tabellerna redovisas därför både antalet individer och antalet beslut om intagning.

UTSKRIVNING/FRIGIVNING

En utskrivning sker när vården inom SiS avslutas eller när det fattas beslut om att förändra vården så att den sker med stöd av annat lagrum. I rapporten redovisas antalet utskrivningstillfällen under året där den sammanlagda vistelseperioden är mer än ett (1) dygn.

En frigivning sker då en ungdom avtjänat straff enligt LSU. I rapporten redovisas antalet frigivna individer under året.

VÅRDDYGN

Vårddygn avser antalet dygn en ungdom eller klient vårdats inom SiS. Vård inledd på sjukhus inkluderas i beräkningen av vårddygn (gäller LVM) men tid i häkte eller fängelse och eventuella avvikningsdagar inkluderas inte.

AVVIKNING OCH VÅRDAVBROTT

En avvikning sker när klienten eller den unge:

- avviker från institutionen/institutionsområdet
- avviker vid en bevakad vistelse utanför institutionen
- inte återkommer vid utsatt tid efter en obevakad vistelse utanför institutionen.

Med vårdavbrott däremot menar vi att en klient lämnar sjukhuset eller bryter pågående vård enligt 27 § LVM.

BROTT OCH STRAFF

I KIA registreras alla ungdomens strafftider, dvs inget urval av strafftider. Om den unge döms för nya brott under pågående verkställighet adderas alla strafftider.

AKTUELLA LAGAR OCH PARAGRAFER – UTDRAG

LAGEN (1990:52) MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA (LVU)

Ungdomar kan vårdas vid SiS institutioner med stöd av 2 och 3 §§ LVU eller efter ett omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § LVU. I LVU anges bland annat följande:

2 § LVU Vård ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas (*miljö*).

3 § LVU Vård ska också beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (*eget beteende*).

6 § LVU Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller med hänsyn till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

LAGEN (1998:603) OM VERKSTÄLLIGHET AV SLUTEN UNGDOMSVÅRD (LSU) OCH BROTTSBALKEN (BRB)

Ungdomar kan dömas till slutna ungdomsvård i stället för fängelse när de har begått brott. Den slutna ungdomsvården verkställs vid SiS institutioner. I LSU och BrB anges bland annat följande::

32 kap. 5 § BrB Har någon begått brott innan han eller hon fyllt arton år och finner rätten att påföljden bör bestämmas till fängelse, ska rätten i stället bestämma påföljden till slutna ungdomsvård under viss tid. Detta gäller dock inte om det, med hänsyn till den tilltalades ålder vid lagföringen eller annan omständighet, finns särskilda skäl däremot. Rätten får bestämma tiden för slutna ungdomsvård till lägst fjorton dagar och högst fyra år. Bestämmelser om verkställighet finns i LSU.

4 § LSU Verkställighet av slutna ungdomsvård inleds genom att den dömda tas in i ett särskilt ungdomshem.

LAGEN (1988:870) OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)

Missbrukare kan vårdas vid SiS institutioner med stöd av 4 § LVM eller efter ett omedelbart omhändertagande med stöd av 13 § LVM. I LVM anges bland annat följande:

4 § LVM Tvångsvård ska beslutas om någon till följd av ett fortgående missbruk av t.ex. alkohol och narkotika är i behov av vård och vårdbehovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Missbruket ska leda till att missbrukaren utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara, löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv, eller kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

13 § LVM Socialnämnden får besluta att en missbrukare omedelbart ska omhändertas om det är sannolikt att missbrukaren kan beredas vård med stöd av LVM och rättens beslut inte kan avvaktas på grund av att missbrukaren kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat om han eller hon inte får omedelbar vård. Detsamma gäller om det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

27 § LVM SiS ska så snart det kan ske med hänsyn till den planerade vården besluta att den intagne ska beredas tillfälle att vistas utanför LVM-hemmet för vård i annan form.

ÖVRIGA LAGAR OCH PARAGRAFER

I mån av plats kan frivilligt placerade ungdomar och klienter vårdas på SiS institutioner med stöd av Socialtjänstlagen (2001:453), SoL:

4 kap. 1 § SoL Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Statens
institutions
styrelse SiS

Statens institutionsstyrelse, SiS
Box 1062, 171 22 Solna
Telefon vx: 010-453 40 00
Telefax: 010-453 40 50
Besöksadress: Svetsarvägen 10
www.stat-inst.se